

Бориспільський міськрайонний суд Київської області

вул. Київський шлях, 72, м. Бориспіль, 08300 Тел./факс (04595) 6-76-19 E-mail:

inbox@bpm.ko.court.gov.ua

17 липня 2015 року № _____

Київський апеляційний адміністративний суд

На №01-18/6002
від 09.07.2015 року

Аналіз практики застосування суддями Бориспільського міськрайонного суду Київської області норм Кодексу адміністративного судочинства України за період 2014-2015 року

На виконання листа Київського апеляційного адміністративного суду №01-18/6002 від 9 липня 2015 року Бориспільським міськрайонним судом Київської області проведено аналіз практики застосування суддями норм Кодексу адміністративного судочинства України за період 2014-2015 року, а саме, щодо закриття провадження у справі з підстав, передбачених п. 4 ч. 1 ст. 157 КАС України; залишення позовної заяви без розгляду з підстав, передбачених п. 4 ч. 1 ст. 155 КАС України, обчислення строку складання судового рішення у повному обсязі, передбачений ч. 3 ст. 160 КАС України.

1. Закриття провадження у адміністративній справі з підстав, передбачених п. 4 ч. 1 ст. 157 КАС України.

Стаття 157 КАС України містить вичерпний перелік підстав для закриття провадження в адміністративній справі, а тому закриття провадження у справі з інших підстав є неприпустимим.

Закриття провадження у справі - це форма закінчення розгляду адміністративної справи без вирішення її по суті та винесення постанови у зв'язку із виявленням після відкриття провадження обставин, з якими закон пов'язує неможливість судового розгляду справи. Після закриття провадження позивач не має права на повторне звернення до суду з тим самим позовом.

Провадження може бути закрите лише після його відкриття. Якщо неможливість розгляду справи встановлюється на стадії відкриття провадження у справі, суд відмовляє у відкритті провадження (п. 1 ч. 1 ст. 109 КАС).

Підстави для закриття провадження в справі вичерпно визначені ст. 157 КАС України і свідчать про те, що процес виник або неправомірно при відсутності в заінтересованої особи права на звернення до суду за захистом, або не може бути продовжений з інших причин, в тому числі і в зв'язку з волевиявленням сторін за розпорядженням своїми правами, які викликають зазначені правові наслідки.

За період 2014-2015 року суддями Бориспільського міськрайонного суду Київської області було закрито провадження по 12 адміністративних справах. Найчастіше судді закривають провадження на підставі п.1 ч.1 ст.157 КАС України (справу не належить розглядати в порядку адміністративного судочинства).

З підстав, передбачених п. 4 ч. 1 ст. 157 КАС України, за вказаний період суддями не було закрито жодної справи.

2. Залишення позовної заяви без розгляду з підстав, передбачених п. 4 ч. 1 ст. 155 КАС України, у тих справах, де позивач був повідомлений про дату, час та місце розгляду справи у порядку, встановленому ст. 38 КАС України.

Згідно із п. 4 ч. 1 ст. 155 КАС України, суд своєю ухвалою залишає позовну заяву без розгляду, якщо позивач повторно не прибув у попереднє судове засідання чи у судове засідання без поважних причин, якщо від нього не надійшло заяви про розгляд справи за його відсутності.

Зазначена підстава залишення позовної заяви без розгляду кореспондує з положеннями частини ч. 3 ст. 128 КАСУ. Перше таке неприбуття тягне за собою відкладення розгляду справи, а друге - залишення позовної заяви без розгляду.

При вирішенні питання про залишення позовної заяви без розгляду з цієї підстави суд повинен з'ясувати:

- 1) чи належним чином позивача було повідомлено про судовий розгляд перший і другий раз;
- 2) чи обидва рази були відсутні поважні причини неприбуття позивача або інформація про такі причини;
- 3) чи відсутня заява позивача про розгляд справи за його відсутності.

За змістом процесуального закону поважними причинами визнаються лише такі обставини, які є об'єктивно непереборними, не залежать від волевиявлення особи, що оскаржує судове рішення та пов'язані з дійсними істотними перешкодами чи труднощами для своєчасного вчинення процесуальних дій, що підтверджені належними доказами.

Позовну заяву може бути залишено без розгляду, лише якщо відповідь на усі ці питання є позитивною.

Стаття 38 КАС України передбачає виклик шляхом надсилання тексту повістки електронною поштою, факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), телефонограмою.

1. Суб'єкту владних повноважень текст повістки надсилається електронною поштою (факсимільним повідомленням) на адресу електронної пошти або на номер факсу (телефаксу), які містяться у Єдиній базі даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень. Суб'єкт владних повноважень повинен за допомогою електронної пошти (факсу, телефону) негайно підтвердити суду про отримання тексту повістки. Текст такого підтвердження роздруковується, а телефонне підтвердження записується відповідним працівником апарату суду і приєднується секретарем судового засідання до справи. Таке підтвердження є достатнім доказом належності повідомлення суб'єкта владних повноважень про дату, час і місце судового розгляду.

Якщо протягом двох робочих днів з дня направлення тексту повістки підтвердження від суб'єкта владних повноважень не надійшло, секретар судового засідання складає про це довідку, що приєднується до справи і є достатнім доказом належності повідомлення суб'єкта владних повноважень про дату, час і місце судового розгляду.

Одночасно з надсиланням тексту повістки суд, у разі якщо справа розглядається за місцезнаходженням суб'єкта владних повноважень, повідомляє суб'єкта владних повноважень про наявні у нього матеріали, які підлягають врученню йому як стороні, та про можливість їх отримання лише безпосередньо у суді.

2. Порядок частини першої цієї статті може бути застосовано також щодо особи, яка бере участь у справі, незалежно від того, чи є вона суб'єктом владних повноважень, у разі, якщо вона зазначила адресу своєї електронної пошти (номер факсу, телефаксу) і не висловила заперечень проти її використання для одержання текстів судових рішень та інших документів.

У 2014 році судьями Бориспільського міськрайонного суду Київської області залишено без розгляду 36 адміністративних справ, у 2015 році – 20 адміністративних справ. З них з підстав, передбачених п. 4 ч. 1 ст. 155 КАС України: у 2014 році – 14 справ, а у 2015 році – 4 справи.

В даній категорії справ, у більшості випадків позивач був повідомлений про дату, час та місце розгляду справи шляхом направлення рекомендованої кореспонденції чи телефонограми. Поодинокими є повідомлення учасників справи шляхом надсилання судової повістки в електронній формі за допомогою SMS-повідомлення за номером оператора мобільного зв'язку.

За вказаний вище період лише по одній справі на підставі заяви позивача направлялися процесуальні документи в електронному вигляді на його електронну адресу. Про належне повідомлення позивача про дату, час та місце розгляду справи свідчать відповідні довідки в матеріалах справи про доставку електронного листа до електронної скриньки (справа № 2-а/359/105/2014, 359/2028/14-а).

3. Обчислення строку складання судового рішення у повному обсязі, передбачений ч. 3 ст. 160 КАС України.

Згідно статті 160 КАС України суд приймає постанову іменем України негайно після закінчення судового розгляду.

Постанова приймається, складається і підписується в нарадчій кімнаті складом суду, який розглянув справу.

У виняткових випадках складення постанови в повному обсязі може бути відкладено на строк не більш як п'ять днів з дня закінчення розгляду справи, однак суд повинен проголосити у тому самому засіданні, в якому закінчився розгляд справи, вступну та резолютивну частини постанови (частина третя статті 160 КАС України).

Такі правила поширюються на постанови, прийняті лише залежно від складності справи, яка визначається судом під час її розгляду (великий обсяг справи і позовних вимог, значна кількість сторін і досліджуваних доказів тощо, а п'ятиденний строк обчислюється в порядку, визначеному статтею 103 КАС України, тобто з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано початок процесуального строку).

Указані вимоги також застосовуються до ухвал, постановлених у судовому засіданні, які проголошуються негайно після їх постановлення (частина сьома статті 160 КАС України).

При цьому слід враховувати, що застосування цих правил не передбачено законодавством у разі ухвалення судами судових рішень, у тому числі й постанов, за результатами розгляду адміністративних справ у скороченому, письмовому провадженні, оскільки в цих випадках судові рішення не проголошуються.

Крім того, правила щодо проголошення вступної та резолютивної частин не поширюються на випадки (частина друга статті 177, частина сьома статті 182, частина п'ята статті 183 КАС України), за якими копії судового рішення невідкладно видаються особам, які брали участь у справі, оскільки для проголошення вступної та резолютивної частин рішення необхідно відкласти складення.

Також слід брати до уваги, що з правовою позицією суду, на якій ґрунтується оскаржуване рішення, особи, які беруть участь у справі, мають змогу ознайомитися тільки після одержання повного тексту останнього.

Судді Бориспільського міськрайонного суду Київської області чітко дотримуються процесуальних строків, щодо складання повного тексту рішення, визначених нормами адміністративного судочинства.

Строк складання судового рішення у повному обсязі судді обчислюють у календарних днях, як цього вимагає ст. 103 КАС України із зазначенням у резолютивній частині короткого рішення дати, до якої суд відклав виготовлення повного тексту рішення, хоча зі змісту ч. 3 ст.160 Кодексу адміністративного судочинства прямо не вбачається, чи в робочих днях, чи в календарних слід обчислювати такий строк.

Прикладом цього є рішення по адміністративній справі №359/3163/14-а, провадження № 2-а/359/136/2014 за позовом позов Кожанця Олександра Івановича до Управління Пенсійного фонду України у м. Борисполі та Бориспільському районі Київської області про зобов'язання вчинити певні дії.

20 травня 2014 року суд виніс постанову про задоволення позовних вимог Кожанця Олександра Івановича та зважаючи на складність у викладенні постанови в повному обсязі, що пов'язана з необхідністю додаткового часу для обґрунтування її мотивувальної частини, проголосив вступну та резолютивну частину постанови. Де зазначив, що з мотивованою постановою суду сторони зможуть ознайомитись 26.05.2014р.

З вказаного прикладу вбачається, що два дні, з визначеного законодавцем п'ятиденного строку для виготовлення повного тексту постанови, припадає на вихідні, а саме 24-25 травня. Тобто фактично для виготовлення повного тексту постанови суддя має три робочих дні, оскільки у вихідні та святкові дні суд не працює, а взяти справу на вихідні додому він також не може, бо це категорично заборонено. І таких прикладів можна привести чимало. В такому випадку суддя змушений пристосовуватись до створеної ситуації, аби не дати привід сторонам скаржитися на нього за недотримання встановлених строків.

Тому хотілося б зазначити про доцільність внесення законодавцем змін до статті 160 Кодексу адміністративного судочинства України, щодо строків складення повного тексту рішень із визначенням цього строку саме у робочих днях.

В період 2014–2015 року випадків передачі адміністративної справи від одного судді до іншого у зв'язку із задоволенням заяви про відвід (самовідвід) не було. Проте в провадженні Бориспільського міськрайонного суду перебували дві справи, які надійшли з іншого суду за підсудністю.

Так, наприклад у 2014 році адміністративна справа № 359/11863/14-а, провадження № 2а/359/359/2014 за позовом Нестера Леоніда Дмитровича до державного виконавця відділу державної виконавчої служби Бориспільського міськрайонного управління юстиції у Київській області Марінова Олексія Костянтиновича про визнання протиправною та скасування постанови, яка надійшла з Київського окружного адміністративного суду за підсудністю після відкриття провадження.

Після надходження вказаної вище справи до Бориспільського міськрайонного суду Київської області, суддя, який її розглядав, виніс ухвалу про відкриття провадження у справі та призначення її до судового розгляду, де зазначив підстави прийняття її до свого провадження.

Проаналізувати іншу адміністративну справу (№359/2510/15-а, 2а/359/124/2015) на даний час не має можливості, оскільки відповідно до ухвали Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 3 червня 2015 року остання направлена до Українського центру судових експертиз у зв'язку із призначенням судової земельно-технічної експертизи.

За результатами проведеного аналізу практики застосування зазначених вище норм Кодексу адміністративного судочинства України за період 2014-2015 року слід зробити висновок, що судді Бориспільського міськрайонного суду Київської області правильно застосовують вимоги чинного законодавства, щодо закриття провадження у справі та залишення позовної заяви без розгляду. Дотримуються вимог процесуального права при обчисленні строку складання судового рішення у повному обсязі.

Додаток: копія судових рішень та доданих матеріалів на ___ арк.

З повагою

**Голова Бориспільського міськрайонного суду
Київської області**

С.М.Вознюк